

ALEKSINAC

Aleksandar Jovanović Birilj

PAVLE NASKOVIĆ

Galerija Centra za kulturu i umetnost, juni 2007.

U jednom periodu likovnog stvaralaštva pejzaž je smatran neinteresantnom temom sve do pojave impresionizma u XIX veku. Impresionizam je dao impuls mnogim umetnicima da se odreknu mitoloških i religioznih tema i izađu iz ateljea u plener i upuste se u neistražene doživljaje koje je nudila priroda. Trebalo je snaći se u ogromnom prostoru prirode i slikati novu prirodu koju nisu bukvalno prepisivali već su je transformisali. Svaka umetnička inovacija u Evropi u XIX i XX veku viđena je i kod nas, jer su naši umetnici imali tu sposobnost da je donesu. Završetkom Drugog svetskog rata ta nit je na kratko prekinuta diktatom takozvanog socijalističkog realizma da bi pedesetih godina ta komunikacija bila ponovo uspostavljena. Zavladała je apstrakcija: enformel, pop-art, konceptualizam itd. Pejzaž kao tema bio je potisnut da bi u devedesetoj deceniji XX veka ponovo postao aktuelan naročito kroz likovne kolonije kojih sada u Srbiji ima preko dvesta.

Magistar slikarstva, Pavle Nasković javlja se u srpskom slikarstvu početkom sedamdesetih godina prošlog veka upravo kao pejzažista. Njegove najnovije slike, izložene u Galeriji Centara za kulturu i umetnost u Aleksincu, razlikuju se od ranijih po pristupu realizacije. Na svim radovima oseća se

umetnikova plahovitost kao da je oluja sručila boje na platno, praveći negde lazur, a negde rustičnu strukturu površine. On drži pod kontrolom organizaciju građenja kompozicije i istančanom intuicijom postavlja valerske odnose. Nasković hvata prvi utisak i otkriva stalno nove vrednosti dodajući i elemente koji ne postoje u prirodi. Pored osnovnih obilato koristi i komplementarne boje što ga odvaja od klasičnih fovista. Nasković, inspiraciju uglavnom nalazi u okolini Aleksinca, Soko Banje, planine Rtanj, reke Moravice i Bovanskog jezera. Najubedljivije su slike gde umetnik razvija panoramu predela. Jesenji predeo kod Ribarske Banje, ulje iz 2005. god. u prvi plan stavlja toplu napuljsko žuto-crvenu boju koju meša sa prirodnim materijalima, zatim ih patinira sivom i akcentuje limun-žutom i nebo-plavom koju povezuje sa pozadinom.

U slici Selo Vrbovac u magli, ulje iz 2005. god. primenio je čitav orkestar tonaliteta koje je znalački ukomponovao u zimski pejzaž koji zrači prijatnom toplinom kraplaka, pečene umbre i tirkizno-plave sa flekama belo-sivkasto-plavičastim koje razbijaju tamnu masu prvog plana. Hrastovi u podnožju Rtnja, ulje iz 2004. god. je piramidalna kompozicija sa bogatom fakturom i nedefinisanim rukopisom gde delimično, građenje slike, prelazi u enformelistički postupak.

Sasvim je neizvesno kojim će pravcem Nasković dalje krenuti zbog oscilacije poetike izraza koji je prisutan. Poznato je iz istorije umetnosti da su pojedini umetnici dosegli najviši nivo jednog shvatanja da bi ga onda napustili i otišli u drugi.

Pavle Nasković, Zima u Bovanskoj klisuri, ulje na platnu, 70 x 100 cm